

Dosarul nr. 2r-306/22
2-21088840-01-2r-15062022

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: P. Harmaniuc)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud.: M. Guzun, A. Malîi, V. S]rbu)

DECIZIE

06 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Rotari Irina și Rotari Feodora,
în cauza civilă, în procedură de examinarea a cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Sotietate pe Acțiuni împotriva lui Rotari Irina și Rotari Feodora cu privire la încasarea în mod solidar a sumei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 13 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de Rotari Irina și Rotari Feodora ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantele nu au solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 09 iunie 2021, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Rotari Irina și Rotari Feodora (fidejutor), solicitând încasarea în mod solidar a sumei de 86 510,17 lei cu titlu de datorie aferente contractului de credit și a sumei de 2595,31 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Prin încheierea din 22 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost acceptată în procedură scrisă de examinare a cererilor cu valoare redusă cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA.

Prin hotărârea din 14 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă acțiunea depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA. S-a încasat în mod solidar din contul lui Rotari Irina și Rotari Feodora în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA suma de 86510,17 lei cu titlu de datorie în baza contractului de credit și suma de 2595,31 lei cu titlu de taxa de stat, iar în total suma de 89105,48 lei.

La 25 martie 2022, Rotari Irina și Rotari Feodora au depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 14 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și remiterea cauzei spre rejudecare.

Prin încheierea din 13 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de Rotari Irina și Rotari Feodora ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantele nu au solicitat repunerea în termen.

La 26 mai 2022, prin intermediul oficiului poștal, Rotari Irina și Rotari Feodora au declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 13 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare la faza primirii cererii de apel.

În motivarea recursului Rotari Irina și Rotari Feodora au indicat că prima instanță a examinat cauza în absența lor, nefiind citate în mod legal nu au cunoscut despre existența litigiului și de existența hotărârii contestate. Despre emiterea hotărârii primei instanțe au aflat la 24 martie 2022, când au recepționat dispozitivul hotărârii, iar la 25 martie 2022 au depus cererea de apel. La data de 28 aprilie 2022 li s-a comunicat hotărârea motivată. Respectiv, termenul de 30 de zile pentru depunerea apelului urmează să fie calculat începând cu 24 martie 2022, când li s-a comunicat actul judecătoresc.

Au susținut că, motivele care au determinat depunerea cererii de apel la data de 25 martie 2022 au fost expuse în cererea de apel, iar instanța de apel la faza pregătirii urma să se conducă de prevederile art. 186 alin. (1) CPC și să expună examinarea excepției de tardivitate, după care instanța era în drept să se pronunțe pe marginea calificării de depunere a apelului în limitele termenului de prescripție prevăzut de CPC.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea din 13 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 07 iunie 2022 la adresa poștală a lui Rotari Irina și Rotari Feodora (f.d. 71), dar date care ar confirma recepționarea acesteia la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 26 mai 2022 este în termen.

La 15 iunie 2022 în adresa BC „Moldova-Agroindbank” SA a fost expediată copia recursului declarat de Rotari Irina și Rotari Feodora, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 77), însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de

instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 14 decembrie 2021 Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a admis acțiunea depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA .

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 25 martie 2022 Rotari Irina și Rotari Feodora au depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 14 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și remiterea cauzei spre rejudecare.

Ca urmare, prin încheierea din 13 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de Rotari Irina și Rotari Feodora ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantele nu au solicitat repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de Rotari Irina și Rotari Feodora, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din CPC, deoarece cererea de apel a fost depusă peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din CPC.

Or, după cum rezultă din actele cauzei, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost pronunțat la 14 decembrie 2021, iar cererea de apel a fost depusă de către Rotari Irina și Rotari Feodora abia la 25 martie 2022, pe când termenul-limită de depunere a apelului *a expirat la 13 ianuarie 2022 inclusiv (joi)*.

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prin cerere invocă această solicitare. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

La caz se constată că apelul a fost depus de către Rotari Irina și Rotari Feodora peste termenul legal de atac, însă apelantele nu au solicitat repunerea în termen a apelului, printr-o cerere formulată în condițiile art. 116 din CPC, cu indicarea motivelor și prezentarea probelor întru confirmarea imposibilității depunerii apelului în termenul legal. Or, repunerea în termenul de atac se face de către instanța de judecată doar în

cazurile și în ordinea strict reglementată de art. 116 din CPC, care cert, expres și imperativ stipulează că repunerea în termen a actului de procedură poate fi efectuată doar la cererea persoanei care o solicită și cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Prin urmare, Rotari Irina și Rotari Feodora, contestând hotărârea primei instanțe peste termenul legal de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului, trebuiau să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță prin depunerea unei cereri de repunere în termen a apelului, cu anexarea probelor justificative care să confirme imposibilitatea depunerii cererii de apel în termenul de atac prevăzut de lege. Or, instanța de apel nu era în drept din oficiu să dispună acest fapt, fără ca apelantele să înainteze personal această solicitare.

Nu pot fi reținute argumentele lui Rotari Irina și Rotari Feodora invocate în cererea de recurs precum că prima instanță a examinat cauza în absența lor, nefiind citate în mod legal nu au cunoscut despre existența litigiului și de existența hotărârii contestate. Despre emiterea hotărârii primei instanțe au aflat la 24 martie 2022, când au recepționat dispozitivul hotărârii. Respectiv, termenul de 30 de zile pentru depunerea apelului urmează să fie calculat începând cu 24 martie 2022, când li s-a comunicat actul judecătoresc.

Or, legislația procesual civilă în vigoare cert stipulează că indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul de declarare a apelului de 30 de zile prevăzut la art. 362 din CPC curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, dar nu de la data recepționării (comunicării) actului judecătoresc sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură.

Respectiv, înaintând cererea de apel la 25 martie 2022, Rotari Irina și Rotari Feodora nu au formulat o cerință de repunere în termen a apelului, indicând doar asupra momentului în care apelantele au aflat despre existența hotărârii primei instanțe și constatând că apelul este depus în termen.

În așa mod, examinând solicitările lui Rotari Irina și Rotari Feodora formulate în cererea de apel, în lipsa unei cerințe de repunere în termen a apelului, Curtea de Apel Chișinău întemeiat a restituit-o.

Colegiul relevă că, potrivit art. 61 din Codul de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Colegiul reiterează faptul că instanța de recurs verifică legalitatea și temeinicia încheierii supuse recursului la momentul adoptării acesteia. În așa mod, materialele cauzei atestă faptul că, la data pronunțării încheierii contestate, la materialele cauzei nu erau anexate probe incontestabile care să certifice faptul imposibilității apelantelor de a contesta hotărârea în termen și nu a fost formulată o cerere de repunere în termen a apelului.

Astfel, legislația procedurală de rând cu stabilirea anumitor drepturi procedurale participanților la proces, instituie și obligația părților de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale, în scopul contracarării oricăror abuzuri de drepturi, la caz, crearea unei concluzii false de prelungire a termenului de depunere a apelului. Respectiv, reînnoirea acestui termen pe motive, care nu au putere de convingere, poate fi contrară principiului securității raporturilor juridice.

Potrivit dispozițiilor art. 10 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Articolul 6 par. (1) al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile. În acest sens, este de menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 par. (1) al Convenției decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Rotari Irina și Rotari Feodora.

Se menține încheierea din 13 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, în procedură de examinarea a cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Rotari Irina și Rotari Feodora cu privire la încasarea în mod solidar a sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic